

Referat: Romanele politiste ale lui Edgar Allan Poe

Nu ne miram, mai ales ca lista predecesorilor lui Conan Doyle se gaseste in operele lui Pliniu cel Tanar, in tragediile lui Sofocle, O mie si una de nopti, ingloband pana si creatiile lui Shakespeare si Voltaire (Zadig).

Asa cum avea sa arate in 1889 Conan Doyle, Dupin este primul model de politist amator, creat datorita fanteziei lui Edgar Poe (1809-1849). Iata doar cateva din cele mai reusite scrieri ale sale : Misterul lui Maria Roget, Dublul asasinat din strada Morgei. Scrisoarea furata si Scarabeul de aur.

Principiile care-l calauzeau pe Poe in elaborarea romanelor sale politiste erau urmatoarele :

- cazul care constituie tema este un mister aparent inexplicabil ;
- un personaj (sau mai multe) - simultan sau succesiv - este considerat, in mod gresit, vinovat pentru ca niste indicii superficiale par sa-l desemneze ca atare;
- o minutioasa observare a faptelor materiale si psihologice facuta dupa analizarea marturiilor si, mai presus de toate, o riguroasa metoda de rationament infirma teoriile pripite ; analistul nu ghiceste niciodata : el judeca si observa ;
- solutia care se potriveste perfect cu faptele este cu totul neprevazuta ;
- cu cat un caz pare mai iesit din comun cu atat este mai usor de rezolvat ;
- dupa ce ai eliminat toate imposibilitatile, ceea ce ramane, oricat ar parea de necrezut la prima vedere, este solutia cea adevarata.

Dupa Dupin, eroul lui Edgar Poe, o intriga politista se rezuma la ceea ce criminalul a gandit si a vrut. Privita astfel problema, se pot prezenta doua posibilitati :

- criminalul este cunoscut, situatie in care analiza se rezuma la o "lectura" minutioasa a sufletului acestuia ;
- criminalul este necunoscut si analiza bazata pe observarea locurilor si a faptelor va reconstitui psihologia delincventului si prin urmare identitatea sa.

"Cunoasterea unui om, afirma Dupin, se realizeaza urmarind in primul rand mimica sau fizionomia ; reproducand-o, iti vin in gand intentiile si gindurile sale". in esenta, Dupin creeaza o ipoteza pe care apoi o verifica. Nu este oare izbitoare asemanarea dintre metoda acestui erou de roman eu cea a psihologilor de astazi ? Ajunsi aici, am ruga pe cititor sa ne permita o mica digresiune : desigur este vorba de cu totul altceva, dar am vrea prin aceasta sa subliniem viabilitatea unor procedee care au intrat in practica curenta, in cele mai neobisnuite situatii. De pilda, o revista occidentala mentiona ca la Pentagon ar exista o echipa de personaje, cate se straduiesc sa gandeasca si sa actioneze, jucand rolul marilor oameni politici conducatori de state. in acest fel se incearca sa se intuiasca cum vor reactiona in cutare sau cutare situatie personalitatile respective. Trebuie sa recunoastem, daca lucrurile stau asa, ca realitatea se confunda uneori cu imaginatia.